ITD | INTERNATIONAL TRANSPORT DANMARK

16-11-2026

Oplæg til foretræde for Skatteudvalget vedr. L 40

International Transport Danmark (ITD) takker for muligheden for at få foretræde for Skatteudvalget om L 40. Med lovforslaget vil regeringen udvide den kilometerbaserede vejafgift til lettere køretøjer. Det finder vi stærkt bekymrende i en situation, hvor bøderne igen regner ned over vognmændene og – på trods af indførsel af en ny bødemodel – fortsat ikke står mål med forseelserne. Vi glæder os dog over, at udvalget allerede har taget problemerne op med skatte- og vækstministeren.

1. Stadig ingen proportionalitet mellem forseelse og straf

Den nye bødemodel skulle bringe de danske regler i overensstemmelse med EU-rettens proportionalitetsprincip ved at sikre, at bl.a. systemtekniske udfordringer og utilsigtede menneskelige fejl ikke blev straffet lige så hårdt som bevidst omgåelse af reglerne. Desværre er der fortsat massive udfordringer med proportionaliteten. Ifølge Skats juridiske vejledning skal normalbøden ved forsætlige overtrædelse være 2 gange det unddragne beløb. Netop for vejafgifter, hvor straffen pålægges på objektivt grundlag, er bøden mange gange det beløb, der skulle være betalt.

- **Over 95 % af alle bødeforlæg er på den højeste sats.**
  Færdselsstyrelsens oplyser selv, at 97,7 % af i alt 1.174 udstede bøder i juli til september var på 9.000 kr. Vores tal tegner samme billede: ITD modtager hver dag snesevis af bødeforelæg til gennemsyn, og på trods af, at der i alle tilfælde har været installeret en vejafgiftsboks eller købt en billet, er over 95 % på 9.000 kr.
- **Bøden kan være mere end 800 gange den manglende afgift**.
  En kort tur på 10 km koster for en lastbil i den dyreste emissionsklasse ca. 11 kroner i vejafgift. Hvis teknikken fejler eller der sker en menneskelig fejl, der ikke opdages hurtigt nok, kan det udløse en bøde på 9.000 kroner, også ved førstegangsovertrædelser.
- **Akkumulation af usynlige bøder.**
  Bødeforlæg ankommer først uger – og i mange tilfælde måneder – efter overtrædelsen. På det tidspunkt kan den samme fejl have udløst bøder for hundredtusindvis af kroner, uden virksomheden er blevet gjort opmærksom på, at der var et problem.
- **Ingen adgang til efterbetaling.**
  Hvis vejafgiftsboksen svigter undervejs, kan virksomheden købe en rutebillet til resten af turen. Den kan dog ikke få lov at efterbetale afgiften for den strækning, lastbilen allerede har kørt, selv om den kan dokumentere kørslen, og den risikerer derfor stadig en bøde.

2. Sager fra virkeligheden

Problemerne med for lidt afregnet vejafgift skyldes typisk, at der mangler data for kørslen. Nogle gange går de simpelthen tabt i systemet, andre gange skyldes det signaludfald, fejl i vejafgiftsboksens strømforsyning eller fejlregistreringer. Notifikationerne om, at noget er galt, fungerer heller ikke altid efter hensigten: Nogle virksomheder får ingen advarsel, andre får så mange meddelelser, at kritiske fejl er vanskelige at identificere.

ITD | Lyren 1 | DK-6330 Padborg
T: +45 7467 1233 | itd@itd.dk | itd.dk
CVR: 40990917

- **Afgift på under 500 kroner for kørsel i el-lastbil blev til bøder for 54.000**
  En stor dansk transportvirksomhed modtog seks bødeforelæg på i alt 54.000 kroner for kørsel med den samme el-lastbil i juli, efter at boksen havde haft tekniske problemer. Bilen ligger i den billigste afgiftsklasse (0,13 kr. pr. km), og manglede samlet set at afregne afgift for under 500 kroner.

- **81 usynlige bøder på ét døgn**
  En mindre vognmandsvirksomhed modtog 81 bødeforelæg på ét døgn og i alt 150 bøder á 9.000 kroner for kørsel, der i nogle tilfælde lå måneder tilbage i tiden. Vores gennemgang af kørselsdata fra takografen viser, at vejafgiften var registreret og betalt korrekt 98,4 % af tiden. Hvis bøderne fastholdes, vil det sende virksomheden ud i konkurs.

- **35 bøder, selv om afgiften var betalt**
  En vognmandsvirksomhed nåede at modtage 35 bødeforelæg, før det blev opdaget, at afgiften for kørslen var betalt på et forkert registreringsnummer. Virksomheden måtte gøre indsigelse mod hvert forelæg for sig, selv om alle 35 udsprang af den samme fejl.

- **Ville selv betale afgift, men fik besked om at vente på bøden**
  Da en virksomhed opdagede, at dens vejafgiftsboks havde haft tekniske problemer, henvendte ejeren sig selv til Sund & Bælt for at efterbetale den manglende afgift. Han fik besked om, at han bare måtte vente på bøden og eventuelt derefter gøre indsigelse.

3. Forslag til en mere proportional bødemodel

Vi opfordrer Skatteudvalget til at skrive i betænkningen over L 40, at udvidelsen af vejafgiften bør vente, til regeringen har fremlagt en løsning, der sikrer reel proportionalitet mellem forseelse og straf. Den vedlagte model, som ITD tidligere har fremlagt, indeholder blandt andet følgende forslag:

- **Bøden skal stå mål med forseelsen.**
  Ved hændelige fejl bør en eventuel bøde stå i forhold til den manglende afgift. Virksomheder bør fritages for bøder ved fejl, de hverken kunne opdage eller afhjælpe. Bevidst afgiftsunddragelse skal fortsat udløse mærkbare bøder.

- **Virksomheden skal have tid til at rette fejlen.**
  Virksomheden skal hurtigt have besked, hvis betalingen udebliver, og have en frist til at rette fejlen, før der udstedes flere bøder for samme fejl.

- **Virksomheden skal kunne efterbetale ved hændelige fejl.** Når virksomheden kan dokumentere kørslen, skal den kunne betale den manglende vejafgift. Ved akutte boksudfald kan en nødbillet med begrænset tilbagevirkende gyldighed være en løsning.

Vi ser frem til at drøfte forslagene med Skatteudvalget.

ITD | Lyren 1 | DK-6330 Padborg
T: +45 7467 1233 | itd@itd.dk | itd.dk
CVR: 40990917

Differentieret sanktionsmodel for vejafgiftsovertrædelser

Principperne i en differentieret sanktionsmodel

Principperne i nedenstående model er lavet ud fra en forudsætning om, at sanktionsmodellen skal være proportionel i forhold til forseelsen, mens den er administrativt håndterbar for myndighederne. Samtidig tager den højde for at skabe legitimitet blandt brugerne ved, at der er en naturlig fairness, der både sikrer retssikkerhed og logisk udvikling i sanktionerne – forstået som en trappemodel, hvor forskellige fejltyper tager hensyn til uagtsomhed og forsætlighed, så ejere/brugere af køretøjer, der forsøger at overholde reglerne, ikke straffes 1:1 med ejere/brugere, der spekulerer i snyd. For sidstnævnte gruppes vedkommende vil modellen også i højere grad end i dag sikre hårde sanktioner, der ikke giver incitamenter til at omgå betaling af vejafgift.

Sideløbende med ændring af sanktionsmodellen bør der indføres et udvalg, der sikrer større åbenhed og samarbejde mellem Sund & Bælt, EETS-udbydere og brancheorganisationer i forhold til at få elimineret fejl hos alle parter og sikre korrekt betaling.

Modellen er inspireret af gennemprøvede modeller fra andre lande – særligt den tyske – hvorfor det bemærkes, at den er mulig at praktisere for myndighederne.

Det bemærkes yderligere, at den reelle kørsel ofte vil kunne dokumenteres ud fra GPS-oplysninger fra køretøjet.

Sanktionsmodel

Forhold	Sanktion/Reaktion	Kommentar / uddybning
Fejl i registreringsnummer	Ingen sanktion, men meddelelse om fejl i registreringsnummer.	
Gentagelsestilfælde ved fejl i registreringsnummer (ej rettet inden for fem dage efter ejer/ bruger har fået kendskab hertil)	Bøde på 1.000 kr.	Da der ikke er noget tab for staten, da afgiften blot betales på et andet køretøj, bør der ikke udstedes en ny bøde for hver 24. time. Karensperioden for bøder bør i stedet være fem dage.
Fejl i vægt/CO2-emissionsklasse	Meddelelse om fejlen og efteropkrævning af beløbet.	Det kan eventuelt kombineres med en betingelse om, at dokumentation for ændring af klassen indsendes (dette bør Sund & Bælt dog allerede have adgang til).
Fejl i vægt/CO2-emissionsklasse – gentagelsestilfælde hvor kategorien ikke ændres efter at ejer/bruger er blevet gjort bekendt med fejlen	Efteropkrævning samt bøde på 1.000 kr.	Karensperiode for bøder bør være fem dage.
Bagatelagtige afvigelser i rutebillet (op til to timer og/eller 20 km)	Ingen sanktion.	Det er op til ejer/bruger at bevise, at afvigelsen er af bagatelagtig karakter.
Afvigelser i rutebillet som ikke er bagatelagtig	Bøde på 500 kr.	
Afvigelser i rutebillet som ikke er bagatelagtig, gentagelsestilfælde inden for seks måneder	Bøde på 1.000 kr.	
Manglende betaling – uagtsom karakter. Manglende betaling, som ligger uden for ejer/brugers kontrol og som pågældende ikke kunne opdage	Ingen sanktion.	

Manglende betaling – uagtsom karakter. Manglende betaling som følge af fejl/udfald på enheden	Efteropkrævning af manglende beløb – eventuelt med administrationsgebyr på 100 kr.	Dokumenterer ejer/bruger ikke det kørte antal kilometer afregnes der for 700 km. Det bør indføres, at der gives mulighed for at efteranmelde (efterbetale) vejafgiften eventuelt begrænset til 10 gange årligt pr. køretøj.
Manglende betaling – uagtsom karakter. Manglende betaling som følge af fejl/udfald på enheden. Gentagelsestilfælde inden for seks måneder	Efteropkrævning af manglende beløb samt et gebyr eller bøde på 30 % af efteropkrævede beløbet.	Dokumenterer ejer/bruger ikke det kørte antal kilometer, afregnes der for 700 km. En sanktion svarende til en procentdel, vil sikre proportionalitet. Alternativt kan der fastsættes en bøde på 500 kr. Er der manglende registrering flere dage, bør bøden fastsættes under hensyntagen til princippet om modereret kumulation. Karensperiode på ti dage fra modtagelse af første bøde til, at der kan pålægges bøde for gentagelsestilfælde.
Manglende betaling – forsætlig karakter. Ingen OBU/rutebillet eller ond tro. Førstegangstilfælde	Efteropkrævning samt en bøde på 4.500 kr. pr. 24 time.	Konstateres der overtrædelser for flere dage inden for en kortere periode (10 dage), forhøjes bøden med 1.500 kr. pr. yderligere konstateret overtrædelse pr. 24. time.
Manglende betaling – forsætlig karakter. Ingen OBU/rutebillet eller ond tro. 1. gentagelsestilfælde inden for 1 år	Efteropkrævning samt en bøde på 9.000 kr. pr. 24. time.	Konstateres der overtrædelser for flere dage inden for en kortere periode (10 dage) forhøjes bøden med 4.500 kr. per yderligere konstateret overtrædelse pr. 24. time.

Uddybning af differentiering mellem fejltyper

Fejl i registreringsnummer

Denne type fejl vil typisk ikke være forsætlig, men ske grundet fejl eller forglemmelser. I disse tilfælde lider staten ikke et tab, og ejeren/brugeren opnår ikke en uberettiget gevinst. Tværtimod har ejeren/brugeren en interesse i at sikre, at afgiften registreres korrekt på det rigtige køretøj, så denne har overblik over sine omkostninger.

I dette tilfælde bør bøden frafaldes, da der ikke er sket et tab hos staten, og ejeren/brugeren ikke har haft en økonomisk gevinst. Ved gentagelsestilfælde, hvor registreringsnummeret fortsat ikke er blevet ændret, kan der udstedes en bøde på 1.000 kr. svarende til bøden for at have glemt kørekort, som er en lignende administrativ overtrædelse. Der kan passende sættes en frist på fem dage, fra ejeren/brugeren af køretøjet modtager besked om forkert registreringsnummer, til en sådan bøde udstedes.

Da der ikke er noget økonomisk tab for staten, da afgiften blot betales på et andet køretøj, bør der ikke udstedes en ny bøde for hver 24. time. Karensperioden bør i stedet være på fem dage.

Det bemærkes, at praksis i andre lande er, at der ikke straks udstedes bøder ved forkert registreringsnummer på enheden.

Fejl i vægt/CO^2-emissionsklasse

ITD er af den opfattelse, at praksis i dag er, at ejer/bruger af køretøjet informeres om fejlen og gives mulighed for rettelse. Dette bør fortsættes kombineret med efteropkrævning af differencen, som det praktiseres i Tyskland.

Ved gentagelsestilfælde, hvor fejlen ikke rettes, bør der sanktioneres med bøde på 1.000 kr. oveni efteropkrævningen. Karensperioden bør være på fem dage.

Afvigelse i rutebillet

Ofte ses der afvigelse i forhold til, at gyldigheden eller ruten ikke stemmer overens med kørslen efter køb af rutebillet. Der bør differentieres mellem overtrædelse af bagatelagtig karakter, hvor afvigelsen er inden for to timer eller 20 kilometer og herefter større afvigelser.

I bagateltilfælde bør der ikke sanktioneres i førstegangstilfælde, mens der kan pålægges efteropkrævning med mindre sanktion på 500 kr. i gentagelsestilfælde inden for seks måneder.

I tilfælde, hvor der er tale om større afvigelse, bør sanktionerne tage hensyn til, at ejer/bruger har forsøgt at overholde reglerne, og tabet for staten er af mindre karakter. Her kan der sanktioneres med bøde på 500 kr. og i gentagelsestilfælde inden for seks måneder en bøde på 1.000 kr.

Manglende betaling af vejafgift – uagtsom karakter

Hvis fejltypen skyldes forhold, som ligger uden for ejer/brugers kontrol, som ejer/bruger ikke har mulighed for at opdage, bør der ikke sanktioneres. Kendetegnet ved sådanne forhold er eksempelvis, når boksen har lyst grønt på trods af udfald.

I andre tilfælde, hvor ejer/bruger har gjort sit for at sikre korrekt betaling, men der er tale om menneskelige fejl, bør der alene foretages en efteropkrævning eventuelt medfulgt af et mindre administrationsgebyr på 100 kr. Disse fejltyper er kendetegnet ved, at der er tale om uforsætlige fejl, hvor chaufføren eksempelvis ikke har opdaget, at EETS-enheden mangler strøm. Her er det ikke nødvendigt med en afskrækkende sanktion, da ejer/bruger allerede forsøger at leve op til reglerne.
Fra et myndighedsperspektiv er det ligeledes muligt at kategorisere denne type, da Sund & Bælt kan se, om køretøjet har en EETS-enhed tilknyttet, og om der normalvis foretages betaling. Dette bør kunne ske forholdsvis automatisk, da Sund & Bælt allerede ligger inde med denne data, og dermed ved, om ejer/bruger forsøger at overholde reglerne.

Det bemærkes her, at det bør være muligt at efterangive vejafgiften for en kørt strækning, som det praktiseres i Tyskland. Fristen for efterangivelsen kan passende sættes til fem dage efter. I dette tidsrum afventer Sund & Bælt samt Færdselsstyrelsen alligevel data, før de kan udstede en bøde. Efterangiver ejer/bruger vejafgift inden for disse dage, er staten skadesløs, og sagen/sanktionen bør bortfalde.

Af hensyn til myndighederne kan det overvejes, om der skal sættes en årlig grænse for, hvor mange gange ejer/bruger kan efterangive vejafgiften pr. køretøj – eksempelvis ti gange om året pr. køretøj.

Manglende betaling – forsætlig karakter

Da der her ikke er tale om fejl, bør sanktionerne have en klar afskrækkende virkning. Disse tilfælde dækker over, at der ikke er tilknyttet EETS-boks til køretøjet, købt rutebillet eller ejer/bruger er i ond tro ved, at der aldrig – eller sjældent/undtagelsesvis – betales via enheden.

I førstegangstilfælde bør der sanktioneres med bøde på 4.500 kr. pr. 24. time for at imødekomme uvidenhed. I gentagelsestilfælde kan der straffes med bøde på 9.000 kr. pr. 24. time. Gentagelsestilfælde bør som minimum være fastsat til ti dage efter førstegangstilfældet.

Ved systemisk overtrædelse bør sanktioneringen foregå efter princippet om modereret kumulation.

Alternativt tiltag – nødbillet

Et alternativ til efteranmelde vejafgift er at etablere en ny billettype (nødbillet), som ejer/bruger nemt kan benytte, hvis vedkommende oplever et boksudfald. Formålet er at sikre, at ejer/bruger kan fortsætte kørslen uden risiko for bøde i tilfælde af akutte fejl på ruten.

Nødbilletten foreslås at have bagudrettet gyldighed, således at den også dækker kørsel forud for købstidspunktet, hvor boksen eventuelt har været ude af drift. For at forebygge misbrug foreslås det, at nødbilletten alene kan anskaffes for en 24-timers periode. Der kan endvidere fastsættes et loft over det årlige antal anskaffelser.

Billetten skal kunne anskaffes på Sund & Bælts hjemmeside, hvor den købes for 800 kr. (1 kr. pr. kilometer, estimeret 700 km pr. døgn + 100 kr.) og knyttes til et køretøjs registreringsnummer. Loftet kan passende fastsættes til 10 gange om året.

Det bemærkes, at en tilsvarende ordning findes i Østrig, hvor myndighederne kan opkræve en såkaldt Ersatzmaut i stedet for en bøde. Beløbet er dog højere, idet betalingen sker i tilfælde, hvor myndighederne konstaterer manglende betaling ved kontrol.